

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

12 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Vladimir Timofti,

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac și Ion Guzun,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Regimentului armat de Pușcași nr. 108 din 05 ianuarie 1945 și deciziei nr. 39 Tribunalului militar al frontului nr. 2 Belarus din 18 ianuarie 1945, în cauza penală în privința lui

*Postolachi Constantin xxxx, născut în anul xxxx,
originar xxxx xxxx;*

*Enache Vissarion xxxx, născut la xxxx,
originar xxxx xxxx.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al Regimentului armat de Pușcași nr. 108 din 05 ianuarie 1945, Postolachi Constantin a fost condamnat în baza art.19-58-8 Cod penal al RSFSR, la pedeapsă capitală prin împușcare, fără confiscarea averii personale.

Prin aceeași sentință Enache Vissarion a fost condamnat în baza art.19-58-8 Cod penal al RSFSR, la 10 ani închisoare, cu executarea pedepsei în lagăr de reeducare prin muncă, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani, fără confiscarea averii.

2. Prin decizia nr. 39 Tribunalului militar al frontului nr. 2 Belarus din 18 ianuarie 1945, pedeapsa capitală stabilită lui Postolachi Constantin, a fost modificată în privațiune de libertate pe un termen de 10 ani în lagăr de reeducare prin muncă, cu interdicție în drepturi pe un termen de 3 ani.

3. Potrivit sentinței Postolachi Constantin și Enache Vissarion au fost recunoscuți vinovați și condamnați pentru faptul că fiind mobilizați în cadrul

Armatei Roșii, în mod deschis își exprimau dorința teroristă în adresa ofițerilor Armatei Roșii, se pregăteau de realizarea intenției criminale în privința locotenentului major Plochidov chiar în prima luptă.

În ședința de judecată, inculpatul Postolachi Constantin și-a recunoscut vinovăția în cele incriminate și a declarat că, la data de 06 decembrie 1944, mergând în coloană cu mitraliera în spate și după ce a mers mai mult de 2 km, comandantul Plochidov le-a ordonat să alerge 50-60 m, atunci inculpatul s-a expus că, de hrănit îi hrănesc rău, dar îi pun să alerge. A adăugat că așa comandant trebuie omorât. Se gândea să-și realizeze intenția când vor fi pe front. Un alt militar, Enache Vissarion a auzit intențiile lui și a fost de acord cu cele afirmate. La 10 decembrie 1944, din nou a menționat că sunt hrăniți rău și că așa comandant trebuie omorât.

Inculpatul Enache Vissarion a dat declarații similare cu cele ale lui Postolachi Constantin, adăugând că o înțelegere între ei cu referire la omorul comandantului Plochidov nu a existat. El doar a căzut de acord cu afirmațiile lui Postolachi Constantin.

3. Adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, a declarat recurs în anulare, prin care, invocând temeiul prevăzut de art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Regimentului armat de Pușcași nr. 108 din 05 ianuarie 1945, în privința lui Enache Vissarion și deciziei nr. 39 Tribunalului militar al frontului nr. 2 Belarus din 18 ianuarie 1945, în privința lui Postolachi Constantin, cu încetarea procesului penal și reabilitarea condamnaților, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpaților la răspundere penală.

În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, adjunctul Procurorului General invocă faptul că probele administrate în cauza dată nu sunt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpaților Postolachi Constantin și Enache Vissarion în baza art.19-58-8 Cod penal al RSFSR, adică pentru acte teroriste împotriva reprezentanților puterii sovietice sau a organizațiilor muncitorilor și țăranilor, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpații prin acțiunile sale au realizat acte teroriste împotriva puterii sovietice, așa cum prevede dispoziția art.19-58-8 Cod penal al RSFSR.

A mai menționat recurentul că instanța de judecată a încălcat dreptul la apărare al inculpaților, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, deși în cazul dat participarea acestuia era obligatorie.

Astfel, condamnarea lui Postolachi Constantin și Enache Vissarion, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpaților la un proces echitabil.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.452 alin.(1), coroborat cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Articolul 6 alin.(1) pct.44) Cod de procedură penală, stipulează că prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Potrivit prevederilor art.3 lit. a) al Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, în vigoare de la 30 septembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru alte crime de stat.

Astfel, hotărârea de condamnare a lui Postolachi Constantin și Enache Vissarion este afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

Astfel, potrivit dispozițiilor art.3 lit. a) din Legea nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, Postolachi Constantin și Enache Vissarion urmează a fi reabilitați.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile de condamnare a lui Postolachi Constantin și Enache Vissarion, ca fiind afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece inculpaților le-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

Reieșind din cele menționate și potrivit prevederilor art.435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța de recurs găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească de condamnare în privința lui Postolachi Constantin și Enache Vissarion, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală, cu încetarea procesului penal în baza art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și reabilitarea acestora.

În contextul celor expuse, Colegiul penal lărgit conchide că recursul în anulare este întemeiat și urmează a fi admis.

5. În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. b), art.453 alin.(1), art. 457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, casează sentința Tribunalului militar al Regimentului armat de Pușcași nr. 108 din 05 ianuarie 1945, în privința lui *Enache Vissarion xxxx și Postolachi Constantin xxxx* și decizia nr. 39 Tribunalului militar al frontului nr. 2 Belarus din 18 ianuarie 1945, în privința lui *Postolachi Constantin xxxx*, condamnați în baza art.19-58-8 Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestora.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 12 octombrie 2020.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Ion Guzun